

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตร จังหวัดขอนแก่น

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563 และแนวโน้มปี 2564

ROAE Outlook

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

หน้า

1. ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัด.....	2
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร...	2
2.1 ราคาน้ำมัน	
2.2 สถานการณ์น้ำ	
2.3 สถานการณ์ภัยธรรมชาติ โรคแมลง ศัตรูพืชระบอบ	
3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร.....	3
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563.....	4
สาขาพืช	
สาขาปศุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาบริการทางการเกษตร	
สาขาป่าไม้	
5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564....	10
สาขาพืช	
สาขาปศุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาบริการทางการเกษตร	
สาขาป่าไม้	
ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ มวลรวมภาคเกษตร.....	11
ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน).....	11
ตารางที่ 3 ราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ ที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา.....	12

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563 และแนวโน้มปี 2564

จังหวัดขอนแก่น

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563 มีการขยายตัวร้อยละ 2.6 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชขยายตัวร้อยละ 4.2 สาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวร้อยละ 2.2 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 2.1 ในขณะที่สาขาป่าไม้หดตัวร้อยละ 38.3 และสาขาประมงหดตัวร้อยละ 21.9 โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ พายุโซนร้อน “ซินลากู” ในช่วงต้นเดือนสิงหาคม และ พายุโซนร้อน “โนอึล” ในช่วงกลางเดือนกันยายน ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตร และปริมาณน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติเพิ่มขึ้น โดยดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรปี 2563 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะสาขาพืชปริมาณข้าวนาปีเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 19.0 ในขณะที่ดัชนีราคาสินค้าเกษตรลดลงร้อยละ 2.7 และดัชนีรายได้ภาคเกษตรลดลงร้อยละ 0.3

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.3 - 3.3 โดยสาขาป่าไม้ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 10.3 - 11.3 สาขาประมงขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 9.4 - 10.4 สาขาพืชขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.2 - 3.2 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.0 - 3.0 และสาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.8 - 2.8 และโดยยังมีปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำฝน สภาพอากาศเอื้ออำนวย สถานการณ์ด้านราคาสินค้าเกษตรในปีที่ผ่านมาปรับตัวสูงขึ้น การปรับเปลี่ยนการเลี้ยงปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐานดีขึ้น ส่งผลให้อัตราการเกิดของปศุสัตว์สูงขึ้น การควบคุมโรคระบาดต่าง ๆ รวมทั้งนโยบายภาครัฐ เช่น โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ และโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร เป็นต้น

1. ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี ของจังหวัดขอนแก่น ปี 2561 มีมูลค่า 134,992 ล้านบาท ประกอบด้วยภาคเกษตรมูลค่า 10,816 ล้านบาท และภาคนอกเกษตรมูลค่า 124,176 ล้านบาท โดยมีสาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.9 รองลงมาเป็นสาขาการขายส่งขายปลีก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.9 สาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ 9.2 สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีสัดส่วนร้อยละ 8.0 และสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 30.0

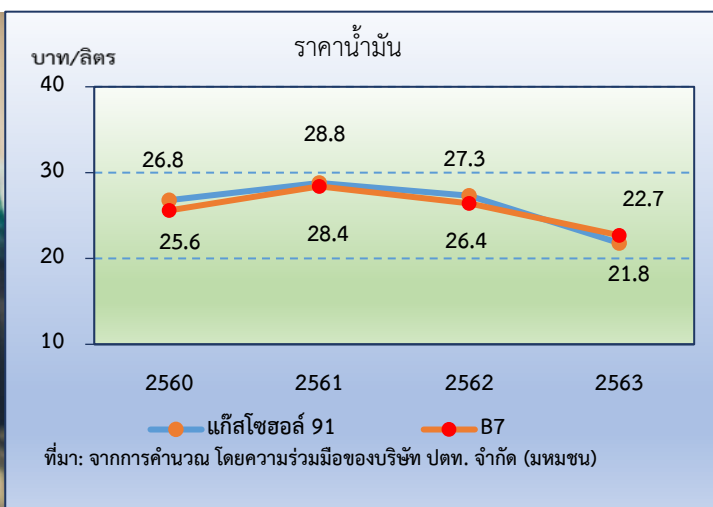
โครงสร้างการผลิตหลักของจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย สาขาอุตสาหกรรม สาขาการขายส่งขายปลีก สาขาการศึกษา สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสำคัญ โดยสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีสินค้าหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจคือ ข้าวนาปี มันสำปะหลังโรงงาน อ้อยโรงงาน ยางพารา สุกร ไก่เนื้อ ไข่ไก่ โคเนื้อ กระบือ และน้ำมันดิบ แสดงให้เห็นว่า สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดขอนแก่นเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับภาคการเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าพืชไร่ พืชสวน และปศุสัตว์ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อพัฒนาอย่างครบวงจรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้นโยบายทางด้านเกษตรอื่น ๆ อาทิ นโยบายการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกสินค้าเกษตร ยังเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัด

สาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น ในปี 2561 ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 63.1 ของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร หรือ GPP ภาคเกษตร รองลงมา คือสาขาปศุสัตว์ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาประมง และสาขาป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 21.4 9.4 5.4 และ 0.7 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร

2.1 ราคาน้ำมัน

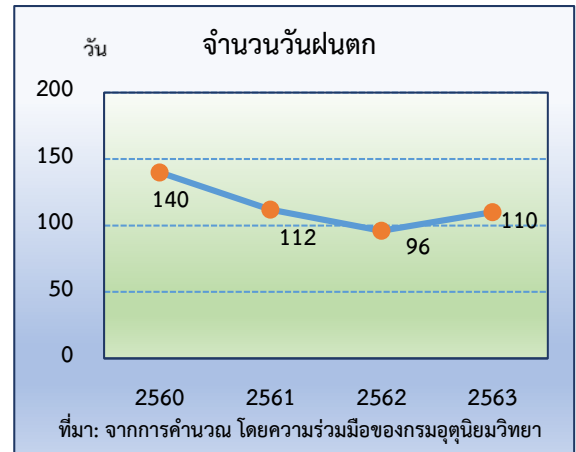
ในปี 2563 ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 91 ของจังหวัดขอนแก่น เฉลี่ยอยู่ที่ 21.8 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 20.1 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 27.3 บาทต่อลิตร ขณะที่ราคาน้ำมัน B7 เฉลี่ยอยู่ที่ 22.7 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 14.0 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 26.4 บาทต่อลิตร เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจโลก ทั้งการบริโภค การลงทุน การผลิตและการส่งออก ทำให้ความต้องการใช้น้ำมันในตลาดโลกลดลง อีกทั้งภายในประเทศมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว โดยการควบคุมการเดินทางออกนอกพื้นที่ ทำให้ความต้องการใช้น้ำมันลดลง จึงส่งผลให้ราคาน้ำมันลดลง

2.2 สถานการณ์น้ำ

จำนวนวันฝนตกในจังหวัดขอนแก่น ปี 2563 ทั้งปี 110 วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 96 วัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.6 ในขณะที่ ปริมาณน้ำฝนมีปริมาณ 1,231.0 มิลลิเมตร เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีปริมาณ 1,069.0 มิลลิเมตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.2 เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง (Climate Change)

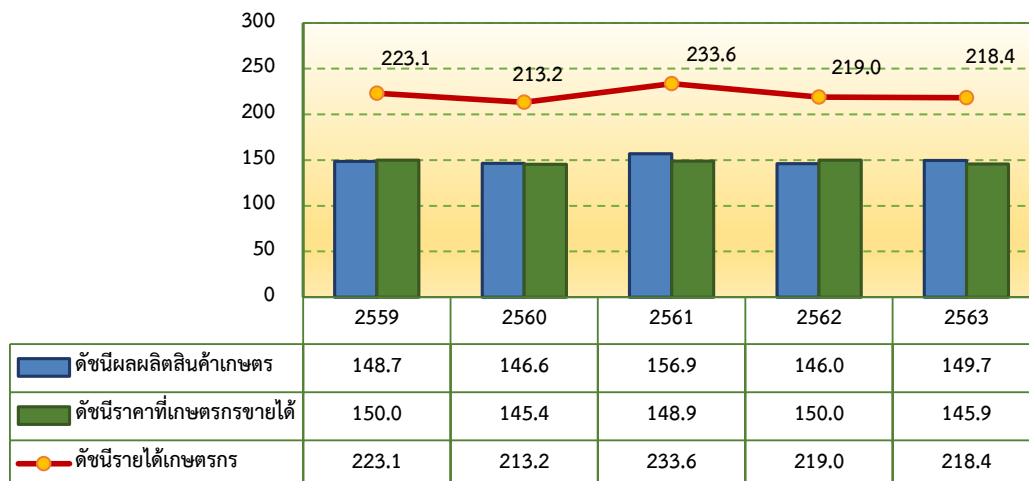

2.3 สถานการณ์ภัยธรรมชาติ และโรคแมลง ศัตรูพืชระบาด

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) เกิดพายุโซนร้อน “ซินลากู” ในช่วงต้นเดือนสิงหาคม ปี 2563 ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูการเพาะปลูกส่งผลให้ต้นข้าวเจริญเติบโตได้ดี และในช่วงกลางเดือนกันยายน ปี 2563 เกิดพายุโซนร้อน “โนอึล” ซึ่งเป็นช่วงที่ข้าวกำลังตั้งท้อง ส่งผลให้ข้าวได้ผลผลิตดี
- โรคระบาดในจังหวัดขอนแก่น พบโรคใบด่างมันสำปะหลังเพียงเล็กน้อย ในพื้นที่อำเภอมัญจาคีรี สำหรับปศุสัตว์ พบการระบาดของโรคปากเท้าเปื่อย และโรคคอบวม ในพื้นที่อำเภอบ้านไผ่ บ้านฝาง และอุบลรัตน์ แต่สามารถควบคุมได้

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร

ที่มา: จากการคำนวณ

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรจังหวัดขอนแก่น ปี 2563 อยู่ที่ระดับ 149.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 146.0 ส่วนดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ อยู่ที่ระดับ 145.9 ลดลงร้อยละ 2.7 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 150.0 จากราคาสินค้าหลายชนิดที่ลดลง ทั้งในสินค้าพืช ได้แก่ ข้าวนาปี มันสำปะหลังโรงงาน และยางพารา สินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ ไก่เนื้อ และน้ำมันดิบ ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรอยู่ที่ระดับ 218.4 ลดลงร้อยละ 0.3 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 219.0

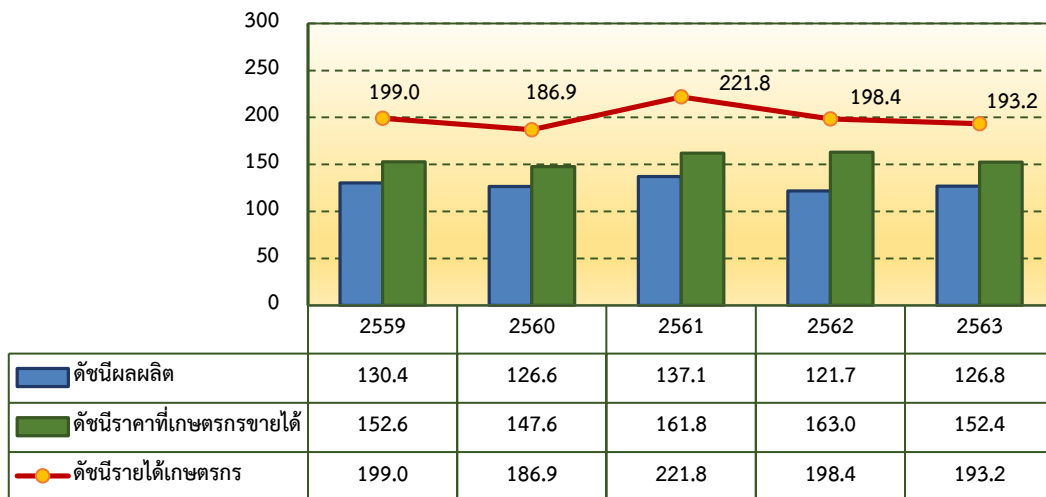
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563

การประมาณการภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดขอนแก่น พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร อาทิ สภาพภูมิอากาศ การเกิดพายุโซนร้อน “ซินลากู” และพายุโซนร้อน “โนอึล” ทำให้ปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตกเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดขอนแก่น ในปี 2563 ขยายตัวร้อยละ 2.6 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยสาขาพืชขยายตัวร้อยละ 4.2 สาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวร้อยละ 2.2 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 2.1 ในขณะที่สาขาป่าไม้หดตัวร้อยละ 38.3 และสาขาประมงหดตัวร้อยละ 21.9 สำหรับรายละเอียดในแต่ละสาขา มีดังนี้

❖ สาขาพืช

ปริมาณการผลิตพืชในปี 2563 หดตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 126.8 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2 จากปี 2562 อยู่ที่ระดับ 121.7 ขณะที่ดัชนีราคาพืชที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 152.4 ลดลงร้อยละ 6.5 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 163.0 ส่งผลให้ดัชนีรายได้ของสาขาพืช ปี 2563 ลดลงอยู่ที่ระดับ 193.2 หรือลดลงร้อยละ 2.6 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 198.4

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาพืช

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาพืชปี 2563 จังหวัดขอนแก่น พืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.0 เนื่องจากผลกระทบจากพายุโซนร้อน “ซินลากู” ในช่วงต้นเดือนสิงหาคม และพายุโซนร้อน “โนอึล” ในช่วงกลางเดือนกันยายน 2563 ทำให้มีปริมาณเพียงพอต่อการเพาะปลูก อย่างไรก็ตาม ยังมีปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญของจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ อ้อยโรงงาน ยางพารา และมันสำปะหลังโรงงาน ที่มีผลผลิตลดลงร้อยละ 25.2 11.2 และ 3.3 ตามลำดับ แต่สัดส่วนปริมาณอ้อยโรงงาน ยางพารา และมันสำปะหลังโรงงานที่ลดลงนั้น น้อยกว่าสัดส่วนปริมาณผลผลิตของข้าวนาปีที่เพิ่มขึ้น จึงส่งผลให้สาขาพืชในปี 2563 ขยายตัวร้อยละ 4.2

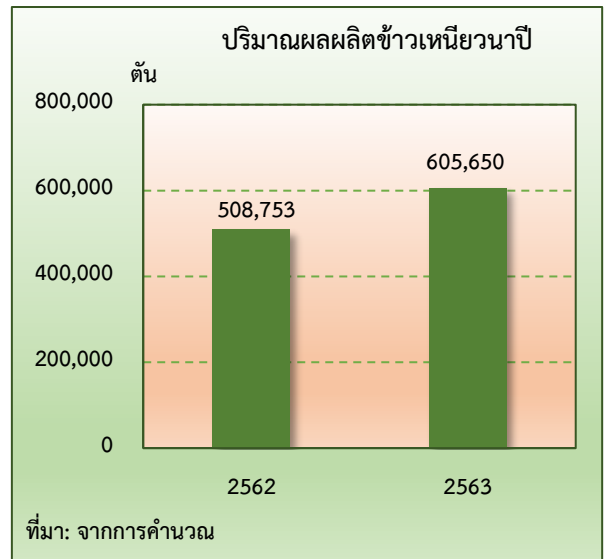
ข้าวนาปี

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปี ปี 2563 เท่ากับ 605,650 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 508,753 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.0 เนื่องจากช่วงต้นของฤดูการเพาะปลูกเกิดพายุโซนร้อน “ซินลากู” ส่งผลให้ต้นข้าวเจริญเติบโตได้ดี และในช่วงต้นข้าวตั้งท้องออกทรงงอกเกิดพายุโซนร้อน “โนอิล” ส่งผลให้ข้าวได้ผลผลิตดี

ระดับราคา

ปี 2563 ราคาข้าวเหนียวนาปีที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยตันละ 10,104.00 บาท ลดลงร้อยละ 34.6 เมื่อเทียบกับปี 2562 ที่มีราคาอยู่ที่ระดับ 15,455.67 บาท ราคาข้าวเจ้านาปีที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยตันละ 11,629.33 บาท ลดลงร้อยละ 19.0 เมื่อเทียบกับปี 2562 ที่มีราคาอยู่ที่ระดับ 14,364.33 บาท เนื่องจากปริมาณผลผลิตข้าวนาปี ปี 2563 ออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น จึงทำให้ราคาลดลงตามกลไกทางการตลาด

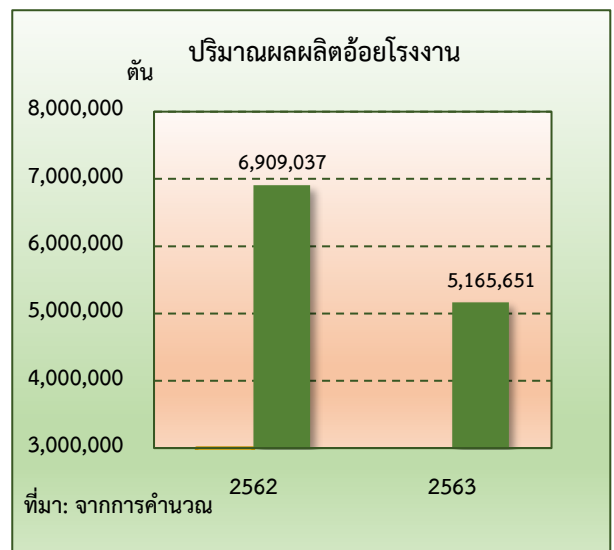
อ้อยโรงงาน

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานปี 2563 เท่ากับ 5,165,651 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิตที่ 6,909,037 ตัน หรือลดลงร้อยละ 25.2 เนื่องจากอ้อยโรงงานที่ปลูกในปี 2562 ประสบปัญหาภาวะภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง ทำให้ลำต้นอ้อยโรงงานไม่สมบูรณ์ จึงส่งผลให้ผลผลิตอ้อยโรงงาน ปี 2563 ลดลง

ระดับราคา

ปี 2563 ราคาอ้อยโรงงานที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 664.00 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีราคาเฉลี่ยตันละ 500.20 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.7 เนื่องจากปัญหาภัยแล้ง ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานลดลง โรงงานน้ำตาลในประเทศจึงแย่งซื้อผลผลิตอ้อยโรงงาน เพื่อเป็นวัตถุดิบป้อนโรงงาน ราคาอ้อยโรงงานจึงสูงขึ้นตามกลไกของตลาด

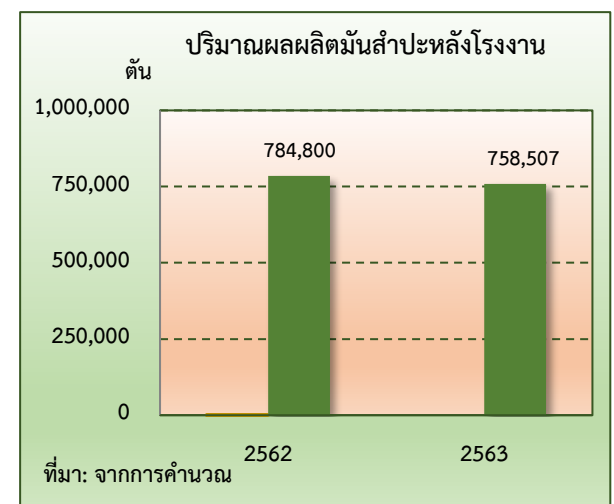
มันสำปะหลังโรงงาน

ภาวะการผลิต

ปี 2563 มันสำปะหลังโรงงานมีปริมาณผลผลิตเท่ากับ 758,507 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 784,800 ตัน หรือลดลงร้อยละ 3.4 เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่อ้อยโรงงานมาปลูกมันสำปะหลังโรงงาน แต่ยังประสบปัญหาภัยแล้ง จึงส่งผลให้ผลผลิตลดลงเล็กน้อย

ระดับราคา

ปี 2563 ราคามันสำปะหลังโรงงานสดคละที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 1.87 บาท ลดลงจากปีที่ผ่านมาหรือลดลง

ร้อยละ 5.1 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.97 บาท เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมต่อเนื่องในจีน ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลักของไทยมีการชะลอตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

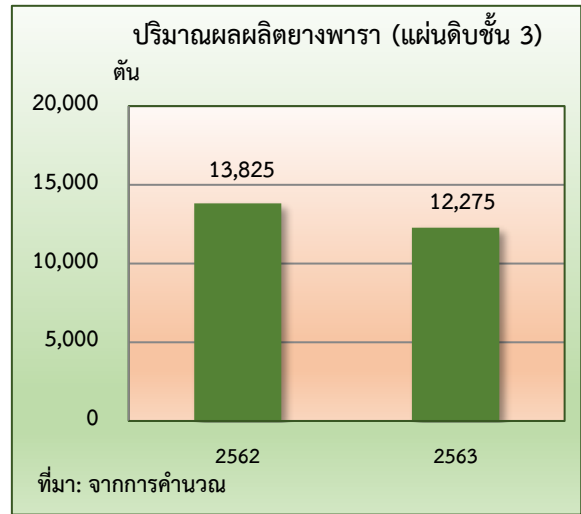
◀ ยางพารา

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตยางพารา (แผ่นดิบชั้น 3) ปี 2563 เท่ากับ 12,275 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 13,825 ตัน หรือลดลงร้อยละ 11.2 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้แรงงานจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไม่สามารถเดินทางมารับจ้างในประเทศไทยได้ จึงขาดแคลนแรงงานในการกรีดยาง ส่งผลให้ผลผลิตยางพาราลดลง

ระดับราคา

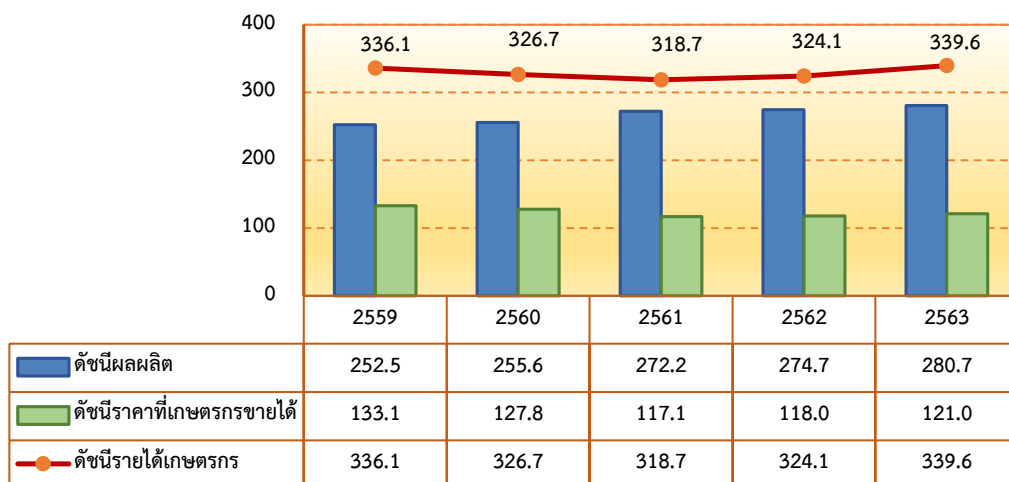
ปี 2563 ราคายางพารา (แผ่นดิบชั้น 3) ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 40.98 บาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 11.6 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 46.35 บาท เนื่องจากมาตรการด้านการค้าระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกา ทำให้ราคายางพาราผันผวนและลดลง ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้นักลงทุนชะลอการซื้อขอยางพารา

❖ สาขาปศุสัตว์

ผลผลิตปศุสัตว์ ปี 2563 ขยายตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยปี 2563 อยู่ที่ระดับ 280.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 274.7 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 121.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 118.0 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาปศุสัตว์อยู่ที่ระดับ 339.6 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 324.1

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาปศุสัตว์

ที่มา: จากการคำนวณ

การผลิตสาขาปศุสัตว์ ปี 2563 ขยายตัวร้อยละ 2.1 เมื่อเทียบกับปี 2562 เนื่องจากราคาปศุสัตว์ที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับ โครงการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น โครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการเลี้ยงสัตว์และกิจการที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ เกษตรกรจึงเลี้ยงโคเนื้อและกระบือเพิ่มขึ้น อีกทั้งเกษตรกรมีการเฝ้าระวังควบคุมโรคระบาดสัตว์เป็นอย่างดี และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในระดับพื้นที่ให้ความช่วยเหลือดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างทั่วถึง ทำให้ระบบการผลิตปศุสัตว์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

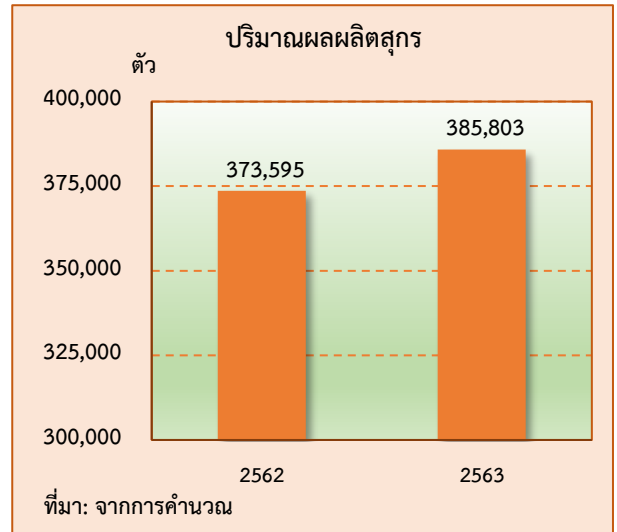
☛ สุกกร

ภาวะการผลิต

การผลิตสุกรมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการ บริโภคที่เพิ่มขึ้นทำให้มีผลผลิตลูกสุกรออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ โดย ในปี 2563 มีปริมาณการผลิตสุกรมีชีวิต 385,803 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ที่มีปริมาณการผลิต 373,595 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงขยายปริมาณการผลิต มีระบบการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี มีหน่วยงานด้านปศุสัตว์ให้การส่งเสริมแนะนำ รวมทั้ง การเฝ้าระวังให้คำปรึกษาและควบคุมโรคระบาดสุกรอย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับราคา

ปี 2563 ราคาสุกรน้ำหนักมากกว่า 100 กิโลกรัม ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 68.20 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.4 จากปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 62.93 บาท เนื่องจาก ตลาดภายในและตลาดส่งออกเนื้อสุกรยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกา ในสุกรในหลายประเทศ รวมทั้งทวีปเอเชีย ได้แก่ จีน มองโกเลีย และ สปป.ลาว ทำให้ปริมาณความต้องการเนื้อสุกรของไทยเพิ่มสูงขึ้น

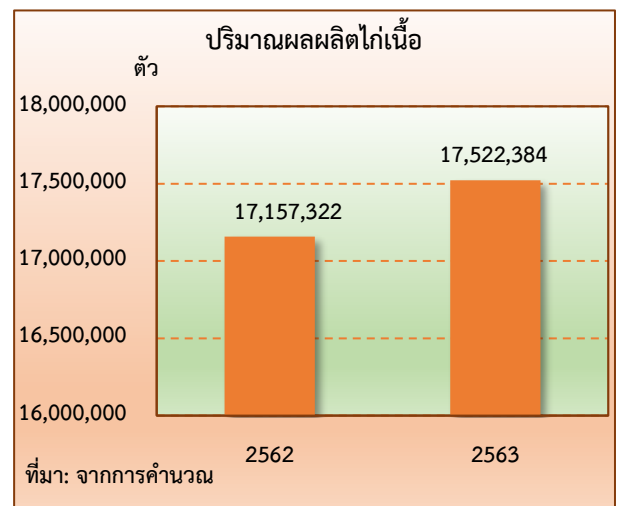
☛ ไก่เนื้อ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อ ปี 2563 มีการขยายตัว เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยเพิ่มขึ้นจาก 17,157,322 ตัว เป็น 17,522,384 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1 จากความนิยมของผู้บริโภคและเนื้อไก่มีราคาถูก เมื่อเทียบกับเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ ทำให้ผู้เลี้ยงเพิ่มผลผลิต เพื่อตอบสนองความต้องการบริโภค

ระดับราคา

ในปี 2563 ราคาไก่รุ่นพันธุ์เนื้อที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 36.02 บาท ลดลงจากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ กิโลกรัมละ 36.84 บาท หรือลดลงร้อยละ 2.2 เนื่องจากได้รับผลกระทบ จากการส่งออกที่ชะลอตัว จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

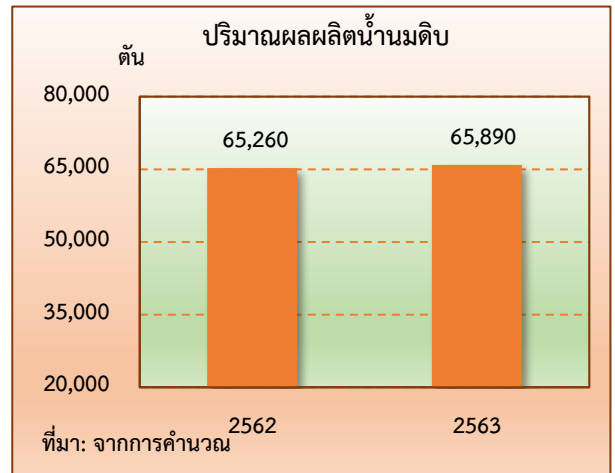
◀ **น้ำนมดิบ**

ภาวะการผลิต

การผลิตน้ำนมดิบ ปี 2563 มีปริมาณ 65,890 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 65,260 ตัน อยู่ในระดับทรงตัวตามปริมาณความต้องการของตลาด โดยมีการผลิตนมโรงเรียนเป็นหลัก

ระดับราคา

ในปี 2563 ราคาน้ำนมดิบที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 18.36 บาท ลดลงร้อยละ 4.7 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 19.26 บาท เนื่องจากเกิดโรคปากเท้าเปื่อยในโคนมของกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ฯ เมื่อควบคุมรักษาโรคได้ จึงสามารถรีดนมไปจำหน่ายได้ แต่เนื่องจากสุขภาพของโคนมที่ฟื้นจากการป่วยทำให้คุณภาพน้ำนมดิบลดลง ราคาน้ำนมดิบจึงลดลง ทั้งนี้ราคาขึ้นอยู่กับคุณภาพของน้ำนมดิบ

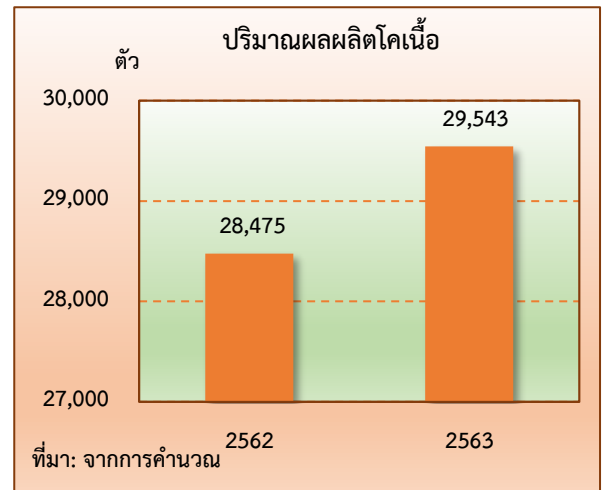
◀ **โคเนื้อ**

ภาวะการผลิต

การผลิตโคเนื้อในปี 2563 เพิ่มขึ้นจากปี 2562 โดยปี 2563 มีปริมาณการผลิตโคเนื้อมีชีวิต 29,543 ตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8 จากปี 2562 ที่มีปริมาณการผลิต 28,475 ตัว เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงขยายปริมาณการผลิต เนื่องจากราคาดี และมีหน่วยงานด้านปศุสัตว์ให้การส่งเสริม ให้คำปรึกษา และให้การแนะนำ รวมทั้งมีการเฝ้าระวังควบคุมโรคระบาดอย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับราคา

ในปี 2563 ราคาโคเนื้อ เฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 30,973.17 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.0 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยตัวละ 28,414.67 บาท เนื่องจากความนิยมและความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้น

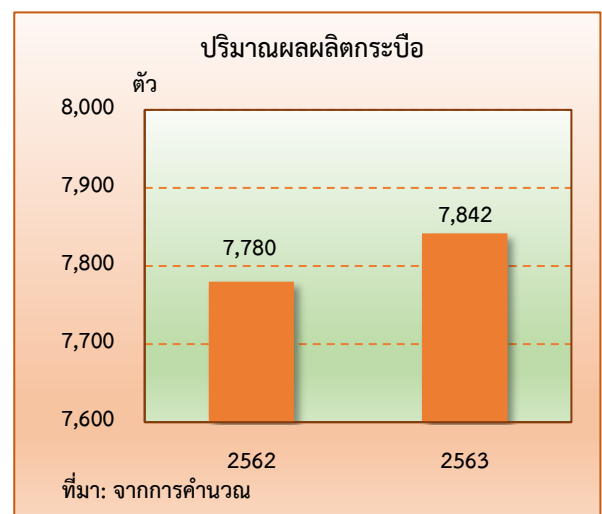
◀ **กระบือ**

ภาวะการผลิต

ปี 2563 มีปริมาณการผลิตกระบือ 7,842 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีปริมาณการผลิต 7,780 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 เนื่องจากมีนโยบายส่งเสริมและการขยายการผลิตกระบือ โดยให้เกษตรกรรายย่อยมีการรวมกลุ่มกันเลี้ยงกระบือ และมีหน่วยงานด้านปศุสัตว์ให้การส่งเสริม ให้คำปรึกษา และให้การแนะนำ รวมทั้งมีการเฝ้าระวังควบคุมโรคระบาดอย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับราคา

ในปี 2563 ราคากระบือเฉลี่ยตัวละ 34,857.92 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.4 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยตัวละ 30,477.83 บาท เนื่องจากความนิยมและความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้น

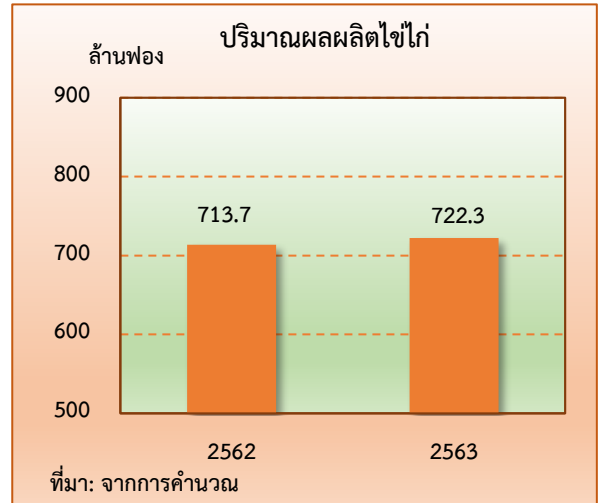
👉 ไข่ไก่

ภาวะการผลิต

ปี 2563 มีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 722.3 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 1.2 ที่มีปริมาณการผลิต 713.7 ล้านฟอง จากปริมาณแม่ไก่สาวเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรขยายการผลิต

ระดับราคา

ในปี 2563 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ ฟองละ 2.89 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยฟองละ 2.86 บาท ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 ทำให้เกิดการกักตุนสินค้าไข่ไก่ จึงส่งผลให้ราคาไข่ไก่สูงขึ้น

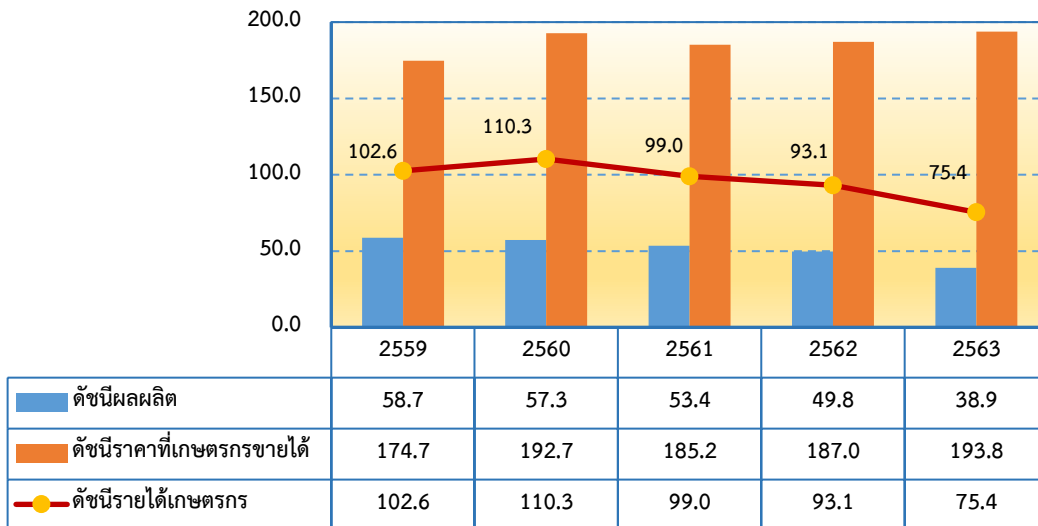

❖ สาขาประมง

ผลผลิตประมงจังหวัดขอนแก่น ปี 2563 หดตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 38.9 ลดลงร้อยละ 21.9 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 49.8 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าประมงที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 193.8 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 187.0 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาประมงอยู่ที่ระดับ 75.4 ลดลงร้อยละ 19.0 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 93.1

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร

สาขาประมง

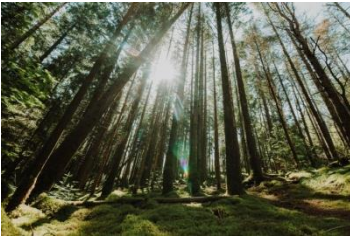
ที่มา : จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาประมงจังหวัดขอนแก่น ปี 2563 หดตัวร้อยละ 21.9 เมื่อเทียบกับปี 2562 เนื่องจากผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง สภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำในเขื่อนอุบลรัตน์ และแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่ลดลง ส่งผลให้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดลดลง

❖ สาขาบริการทางการเกษตร

ในปี 2563 สาขาบริการทางการเกษตรจังหวัดขอนแก่น ขยายตัวร้อยละ 2.2 เนื่องจากเกษตรกรจ้างบริการเตรียมดินปลูกมันสำปะหลังโรงงานและการเกี่ยวนวดข้าวเพิ่มขึ้น

❖ สาขาป่าไม้

ในปี 2563 สาขาป่าไม้จังหวัดขอนแก่น หดตัวร้อยละ 38.3 เนื่องจากไม้ยูคาลิปตัสมีอายุไม่ครบรอบตัดฟัน จึงทำให้ปริมาณไม้ยูคาลิปตัสลดลง

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2564

เศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดขอนแก่น ในปี 2564 คาดว่าจะมีการขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.7 - 3.7 โดยสาขาประมงขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 23.8 - 24.8 สาขาป่าไม้ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 10.3 - 11.3 สาขาพืชขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.2 - 3.2 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.0 - 3.0 และสาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.8 - 2.8 ทั้งนี้เป็นไปตามปัจจัยบวกที่เป็นแรงผลักดัน เช่น ราคาสินค้าเกษตรโดยรวมในปี 2564 ที่อยู่ในระดับสูง แต่ก็มีปัจจัยลบที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือควบคุมได้ โดยเฉพาะสภาพอากาศซึ่งอาจส่งผลต่อปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตร

❖ สาขาพืช

ภาวะการผลิตสาขาพืช ปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 2.2 - 3.2 จากปี 2563 จากการคาดการณ์ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวและออกสู่ตลาดมากกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีหลายปัจจัยมีผลในเชิงบวกต่อภาคเกษตร เช่น สภาพภูมิอากาศที่มีแนวโน้มปกติจากฝนที่คาดว่าจะตกอย่างสม่ำเสมอในช่วงต้นฤดูฝน ราคาสินค้าเกษตรโดยรวมในปี 2563 ที่อยู่ในระดับสูง จูงใจให้เกษตรกรขยายการผลิตและดูแลเอาใจใส่ผลผลิตมากขึ้น ประกอบกับภาครัฐได้มีนโยบายการปรับโครงสร้างสินค้าเกษตร อีกทั้งมียุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ โดยการปรับลดพื้นที่สินค้าเกษตรที่มีปัญหาคงพื้นที่สินค้าที่ยังมีศักยภาพและขยายพื้นที่สินค้าที่มีคู่ทางการตลาดที่ดีรวมทั้งเพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) และพัฒนาระบบโลจิสติกส์ (Logistics) ของสินค้าเกษตรเชื่อมโยงกับภาคอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัจจัยลบที่อาจส่งผลต่อการผลิตพืชในปี 2564 ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงเป็นปัจจัยที่ต่อเนื่องมาจากช่วงปีที่ผ่านมา ได้แก่ ปัญหาโรคพืชและแมลงระบาด ราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยและสารปราบศัตรูพืชมีการปรับตัวสูงขึ้น และภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้ โดยคาดว่าผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นจากปี 2563 และราคาผลผลิตพืชในปี 2564 โดยส่วนใหญ่คาดว่าจะอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้เกษตรกรขยายการผลิต ส่งผลให้ปริมาณการผลิตของสาขาพืชมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

❖ สาขาปศุสัตว์

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 2.0 - 3.0 จากปี 2563 จากปริมาณการผลิตปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคเนื้อ กระบือ และสุกรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากรัฐบาลส่งเสริมโครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ อีกทั้งเกษตรกรและกรมปศุสัตว์ ร่วมมือกันในการควบคุมและป้องกันโรคจากภายนอกอย่างเข้มงวด

❖ สาขาประมง

ภาวะการผลิตสาขาประมงปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 9.4 - 10.4 เนื่องจากปริมาณน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยเฉพาะปริมาณน้ำในเขื่อนอุบลรัตน์ที่เพิ่มขึ้น ปริมาณน้ำที่เพียงพอต่อการเพาะเลี้ยง และการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำในแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ส่งผลให้ผลผลิตปลาเพาะเลี้ยง และการจับสัตว์น้ำในธรรมชาติเพิ่มขึ้น

❖ สาขาบริการทางการเกษตร

การบริการทางการเกษตรปี 2564 มีแนวโน้มขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.8 - 2.8 เนื่องจากการจ้างเตรียมดินปลูกข้าวนาปี และการเก็บเกี่ยวอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้น จากการคาดการณ์สภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก

❖ สาขาป่าไม้

ปี 2563 สาขาป่าไม้มีแนวโน้มขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 10.3 - 11.3 เนื่องจากไม้ยูคาลิปตัสอายุครบรอบตัดฟันเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	2563	2564
ภาคเกษตร	2.6	2.3 - 3.3
พืช	4.2	2.2 - 3.2
ปศุสัตว์	2.1	2.0 - 3.0
ประมง	-21.9	9.4 - 10.4
บริการทางการเกษตร	2.2	1.8 - 2.8
ป่าไม้	-38.3	10.3 - 11.3

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน)

สินค้า	ปี 2562	ปี 2563	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวเหนียวนาปี (ตัน)	371,925	443,295	19.2
ข้าวเจ้านาปี (ตัน)	136,828	162,355	18.7
อ้อยโรงงาน (ตัน)	6,909,037	5,165,651	-25.2
มันสำปะหลังโรงงาน (ตัน)	784,800	758,507	-3.4
ยางพาราแผ่นดิบชั้น 3 (ตัน)	13,825	12,275	-11.2
สุกร น้ำหนักมากกว่า 100 กิโลกรัม (ตัว)	373,595	385,803	3.3
ไก่เนื้อ (ตัว)	17,157,322	17,522,384	2.1
นํ้านมดิบ (ตัน)	65,260	65,890	1.0
โคเนื้อ ขนาดกลาง น้ำหนัก 350-450 กิโลกรัม (ตัว)	28,475	29,543	3.8
กระบือ ขนาดกลาง น้ำหนัก 450-550 กิโลกรัม (ตัว)	7,780	7,842	0.8
ไข่ไก่ (ฟอง)	713,738,287	722,303,155	1.2
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ตัน)	6,309	4,984	-21.0
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ (ตัน)	5,716	4,406	-22.9

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญที่เกษตรกร ณ ไร่นา

หน่วย: บาท

สินค้า	ปี 2562	ปี 2563	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวเหนียวนาปี (ตัน)	15,455.67	10,104.00	-34.6
ข้าวเจ้านาปี (ตัน)	14,364.33	11,629.33	-19.0
อ้อยโรงงาน (ตัน)	500.20	664.00	32.7
มันสำปะหลังโรงงาน (กิโลกรัม)	1.97	1.87	-5.1
ยางพาราแผ่นดิบชั้น 3 (กิโลกรัม)	46.35	40.98	-11.6
สุกร น้ำหนักมากกว่า 100 กิโลกรัม (กิโลกรัม)	62.93	68.20	8.4
ไก่เนื้อ (กิโลกรัม)	36.84	36.02	-2.2
นํ้านมดิบ (กิโลกรัม)	19.26	18.36	-4.7
โคเนื้อ ขนาดกลาง น้ำหนัก 350-450 กิโลกรัม (ตัว)	28,414.67	30,973.17	9.0
กระบือ ขนาดกลาง น้ำหนัก 450-550 กิโลกรัม (ตัว)	30,477.83	34,857.92	14.4
ไข่ไก่ (ฟอง)	2.86	2.89	1.0
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (กิโลกรัม)	60.85	61.02	0.3
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ (กิโลกรัม)	58.25	62.67	7.6

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร